

a.d. NOVOSADSKI SAJAM Novi Sad, Hajduk Veljkova 11	
Zavedeno dana	19 ЈУЛ 2021
Pod brojem	54
За наставарења	1000 1700

Na osnovu člana 45. Statuta A.D. "Novosadski sajam" generalni direktor je dana 03.06.2021.godine Novosadski sajam objavlja sledeći:

PRIJEM

Novi Sad, 19.07.2021 09:39

DelBr: 2805/21

Int ime: Nadlukač B

Ref: Radmila Paskaš

OSNOVNI PRAVILNIK

o načinu prijavljivanja, izlaganja i ocenjivanja živih eksponata na

PRIREDBAMA NOVOSADSKOG SAJMA

OPŠTE ODREDBE

Član 1

U cilju unapređenja stočarske proizvodnje, postizanja veće produktivnosti, boljeg kvaliteta proizvoda i marketinškog predstavljanja Novosadski sajam (u daljem tekstu:organizator ocenjivanja) ustanovljava nagrade koje se dodeljuju proizvođačima za posebne uspehe u postignutom kvalitetu stoke koja se izlaže na sajmu.

Dodeljivanje nagrada, kao najveće priznanje za postignut kvalitet, služi poslovnoj afirmaciji izlagača na domaćem i inostranom tržištu.

Živi eksponati koji se ocenjuju moraju biti kvalitetna priplodna grla iz domaćeg odgoja koja odgovaraju standardima određene rase ili hibrida, u skladu sa nacionalnim glavnim odgajivačkim programima u stočarstvu.

Vlasnicima živih eksponata ostavlja se puna sloboda u izboru načina transporta, a sam eksponat se ocenjuje u stanju kojem je primljen u sajamski prostor.

Član 2

Ovim Pravilnikom reguliše se:

- a) Način prijavljivanja i uslovi izlaganja na nacionalnoj izložbi;
- b) Uslovi za sticanje prava na ocenjivanje;
- c) Dopremanje eksponata na izložbu;
- d) Način formiranja komisija koje vrše ocenjivanje;
- e) Način rada komisija i opšti kriterijumi za ocenjivanje;
- f) Objavljivanje rezultata rada ocenjivačkih komisija;
- g) Vrste i dodeljivanje nagrada;
- h) Postupak po žalbama; i
- i) Obeležavanje nagrađenih eksponata.

Član 3

Generalni urednik Novosadskog sajma ima pravo da doneše Odluke koje dodatno definišu naročito sledeće:

- rokove u kojima se moraju podnjeti prijave i dostaviti eksponati za ocenjivanje, a u okviru rokova utvrđenih ovim Pravilnikom;
- tehnički deo rada Komisije, ukoliko zahteva specijalne uslove za pravilan rad ocenjivačke Komisije.

NAČIN PRIJAVLJIVANJA I USLOVI IZLAGANJA NA NACIONALNOJ IZLOŽBI

Član 4

Način prijavljivanja i uslovi izlaganja na Nacionalnoj izložbi stoke definiše Novosadski Sajam posebnim dokumentom (Opšti uslovi za izlaganje) koji predstavlja sastavni deo Prijave za Nacionalnu izložbu stoke.

USLOVI ZA STICANJE PRAVA NA OCENJIVANJE

Član 5

Ispunjavanjem uslova utvrđenih ovim Pravilnikom prijavljeni eksponati stiču pravo na ocenjivanje. Ispunjeno uslova utvrđuje Komisija za odabir živih eksponata (u daljem tekstu Komisija za odabir) koju imenuje glavna odgajivačka organizacija sa kojom Novosadski sajam ima potpisani ugovor.

Član 6

Komisija za odabir klasira eksponate po kategorijama predloženim u prijavi, a na osnovu kriterijuma definisanih glavnim odgajivačkim programom za određenu vrstu odnosno rasu ili po kriterijumima definisanim ovim Pravilnikom.

DOPREMANJE EKSPONATA NA IZLOŽBU

Član 7

Izlagači mogu početi sa dopremanjem stoke na Sajam tri dana pre otvaranja. Sva grla moraju da budu na Sajmu najkasnije jedan dan pre otvaranja sajma.

Član 8

Ukoliko dopremljen eksponat zahteva posebne uslove smeštaja, njegov vlasnik, odn. proizvođač, dužan je da o tome obavesti organizatora ocenjivanja prilikom podnošenja prijave, dok je posle obaveza organizatora da obezbedi adekvatne uslove.

Član 9

Dopremljen eksponat se smešta na izložbeno mesto koje određuje organizator. Organizator je dužan da iznad izložbenog mesta obezbedi tablu sa podacima o izloženom eksponatu i klasama. Za eksponat se prikazuju podaci o identitetu, poreklu, rasi/hibridu, proizvodnji i vlasništvu.

NAČIN FORMIRANJA KOMISIJA KOJE VRŠE OCENJIVANJE

Član 10

Ocenjivanje eksponata vrše ocenjivačke komisije (u daljem tekstu: Komisije) određene za svaku vrstu stoke posebno. Komisije imenuje generalni direktor Novosadskog Sajma uz konsultacije s nadležnim glavnim odgajivačkim organizacijama (Poljoprivredni fakultet - Departman za stočarstvo, Novi Sad, Institut za stočarstvo, Beograd - Zemun i Poljoprivredni fakultet Zemun - Beograd), najkasnije 30 dana pre početka izložbe.

Član 11

Komisije vrše ocenjivanje u skladu sa važećim nacionalnim glavnim odgajivačkim programima za svaku vrstu, odnosno rasu. Za vrste za koje Zakon o stočarstvu ne predviđa izradu glavnog odgajivačkog programa ili vrste za koje se definišu posebni uslovi za ocenu grla na izložbama ocenjivanje se vrši u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 12

Ocenjivačku komisiju čine najmanje tri člana (predsednik i najmanje dva člana).

Za člana komisije mogu biti imenovani i stručnjaci iz inostranstva ili međunarodne sudije, i to najviše jedan ukoliko je komisija tročlana, odnosno dva (iz različitih zemalja) ukoliko je četvoročlana ili petočlana komisija.

Ocenjivačka komisija ima sekretara koji vodi zapisnik i priprema svu potrebnu dokumentaciju za ocenjivanje.

Član 13

Rad Komisija kontrolišu koordinatori - predstavnici glavnih odgajivačkih organizacija (Poljoprivredni fakultet - Departman za stočarstvo, Novi Sad, Institut za stočarstvo, Beograd - Zemun, Poljoprivredni fakultet Zemun - Beograd) i Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije.

NAČIN RADA KOMISIJA I OPŠTI KRITERIJUMI ZA OCENJIVANJE

Član 14

Ocenjivanje se obavlja tokom trajanja izložbe na Novosadskom sajmu.

Komisija predlaže potrebno vreme i način izvođenja eksponata na ocenjivanje u skladu sa raspoloživim prostorom i vremenskim uslovima tokom trajanja izložbe.

Za potrebe ocenjivanja organizator je dužan da obezbedi adekvatno uređen prostor i jasno vidljive izlagačke brojeve.

Član 15

Ocenjivanja se organizuju u danima koje predloži organizator u dogovoru sa koordinatorima. Termin ocenjivanja se određuje pre imenovanja komisija.

Ocenjivačka Komisija je dužna da za nagrađena prva tri grla javno objasni koje su eksterijerne odlike uticale na redosled rangiranja.

Član 16

Izlagači i vodiči grla moraju biti propisno obučeni u odelo (košulja, pantalone), radne uniforme, jahače odelo ili narodnu nošnju.

Član 17

Redosled izvođenja grla definiše Komisija.

Grla loše "ring dresure", odnosno grla koja uz nemiravaju ostale izlagače i njihova grla, Komisija ima pravo da diskvalifikuje.

Član 18

Ukoliko Komisija doneće zaključak kojim se eksponat ne prima na ocenjivanje, dužna je da o tome odmah obavesti vlasnika eksponata, Koordinatora, kao i organizatora ocenjivanja .

Član 19

Organizator ocenjivanja i Koordinatori odmah, po primljenom obaveštenju od strane Komisije, ocenuju osnovanost ovakve odluke i ukoliko utvrde da je ista neosnovana, nalažu Komisiji da pristupi ocenjivanju eksponata.

Član 20

Ukoliko Koordinatori i organizator ocenjivanja utvrde da je odluka Komisije osnovana, o tome obaveštavaju vlasnika eksponata.

Član 21

U toku rada Komisija vodi zapisnik iz koga se može utvrditi ceo postupak i rad Komisije i svakog od njenih članova. Zapisnik po završetku rada potpisuju svi članovi Komisije. Ocenjivačke liste članova Komisije, Koordinatori i Organizator su dužni da čuvaju godinu dana i da ih daju na uvid po zahtevu vlasnika eksponata.

OBJAVLJIVANJE REZULTATA RADA OCENJIVAČKIH KOMISIJA

Član 22

Konačne rezultate ocenjivanja i nagrađivanja eksponata saopštava predsednik Komisije, najkasnije tri sata nakon završetka javnog ocenjivanja, u prostoru gde je izvršeno javno ocenjivanje

Član 23

Uručenje vrhunskih priznanja je na DAN STOČARA, kada su izlagači obavezni da izvedu i prikažu nagrađene eksponate.

VRSTE I DODELJIVANJE NAGRADA

Član 24

Svi vlasnici ocenjenih eksponata dobijaju zahvalnicu za učešće na izložbi.

Komisija Organizatoru predlaže dodelu nagrada i to:

- VELIKA ZLATNA MEDALJA
- ZLATNA MEDALJA
- SREBRNA MEDALJA
- BRONZANA MEDALJA
- PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA

VRHUNSKA PRIZNANJA su:

- VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA
- VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR
- SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR
- PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA

Za svaku kategoriju u okviru izloženih rasa/hibrida može se dodeliti samo po jedna od predviđenih nagrada.

Član 25

Veliki šampionski pehar sa titulom apsolutnog šampiona može dobiti samo jedan izlagač po vrsti životinja koje se izlažu.

P O S T U P A K P O Ž A L B I

Član 26

Žalbe na odluke Komisija podnose se Organizatoru, pisanim putem, najkasnije dva časa po saopštenoj oceni. Posle ovog roka žalbe se neće razmatrati.

Član 27

Žalbe rešava komisija koju čine: predstavnik Organizatora, koordinatori rada Komisije i predstavnik Pravne službe Novosadskog sajma. U slučaju da se žalba oceni kao osnovana, organizator ocenjivanja će sazvati ocenjivačku Komisiju koja će izvršiti ponovno ocenjivanje eksponata, nakon čega će odluka Komisije biti konačna.

Član 28

Ocenjivanje u slučaju iz prethodnog člana izvršiće se na način koji predviđa ovaj pravilnik.

Član 29

U ovom pravilniku se primenjuju opšti uslovi izlaganja iz zvanične prijave za izlaganje na Nacionalnoj izložbi stoke.

OBELEŽAVANJE NAGRAĐENIH EKSPONATA

Član 30

Eksponati nagrađeni titulom Šampiona, velikom zlatnom i zlatnom medaljom, obeležavaju se na način predviđenim od strane Organizatora ocenjivanja.

Z A V R Š N E   O D R E D B E

Član 31

Od rokova navedenih u odredbama ovog Pravilnika, dozvoljena su odstupanja jedino u slučaju vanrednih situacija - o čemu odlučuje organizator ocenjivanja.
Razlozi vanrednih situacija se neće uzimati u obzir ukoliko bi njihovo prihvatanje dovelo u nepovoljan položaj ostale učesnike čiji se eksponati ocenuju.

Član 32.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom potpisivanja, primenjuje se osmog dana od dana njegovog isticanja na oglasnoj tabli Novosadskog sajma.

Novi Sad, jun 2021.

Generalni direktor

Mr Slobodan Svetković

EW
fr Mly
dark JJ

PRILOG 1: OCENJIVANJE KVALITETA GOVEDA

I – OPŠTE ODREDBE

Pravo učešća imaju pojedinačna grla i kolekcije koja je Komisija iz člana 5 ovog pravilnika (Komisija za odabir) pozitivno ocenila i klasirala u skladu sa uslovima definisanim nacionalnim glavnim odgajivačkim programima po sledećim kategorijama:

- a. Junice od 12 do 15 meseci,
- b. Junice od 15 do 20 meseci,
- c. Junice od 20 do 27 meseci,
- d. Prvotelke mlađe od 30 meseci,
- e. Prvotelke starije od 30 meseci,
- f. Krave u II laktaciji,
- g. Krave u III laktaciji,
- h. Krave u IV i višoj laktaciji

Kolekciju čini 5 grla iste rase i kategorije.

II – OCENJIVANJE

Komisija za odabir grla za Sajam prilikom odabira vrši ocenu i klasiranje grla, u skladu sa uslovima definisanim nacionalnim glavnim odgajivačkim programima za rasu kojoj grlo pripada.

Ocenjivanje i razvrstavanje goveda u klase (E (elita), Ia, I, II, III i VK) radi utvrđivanja njihove proizvodne i priplodne vrednosti, vrši se na osnovu:

- 1) porekla grla (uzimaju se u obzir proizvodna svojstva samo roditelja);
- 2) ocene telesne razvijenosti tipa, a za krave i vimena.

U skladu sa rasom kojoj grlo pripada Komisija ukupnim ocenama od 1 do 9 ocenjuje sledeće osobine:

1. Okvir (za *kombinovane i tovne rase* goveda; za ocenu osobine *okvir* se ocenama 1-9 ocenjuju pojedinačne osobine: visina, dužina, širina i dubina tela i izračunava se ukupna ocena za *okvir*);
2. Muskuloznost (za *kombinovane i tovne rase* goveda; u okviru osobine *muskuloznost* se ocenama 1-9 ocenjuju pojedinačne osobine: muskuloznost prednjeg i muskuloznost zadnjeg dela tela i izračunava se ukupna ocena za *muskuloznost*);
3. Forma (za *kombinovane i tovne rase* goveda; u okviru osobine se ocenama 1-9 ocenjuju pojedinačne osobine: povezanost plečki, čvrstina leđa i leđna linija, položaj sapi i stav zadnjih nogu i izračunava se ukupna ocena za *formu*);
4. Telesna građa (za *mlečne rase* goveda; u okviru osobine se ocenama 1-9 ocenjuju pojedinačne osobine: visina tela, snaga i kapacitet, mlečne karakteristike, širina karlice, položaj karlice i položaj zadnjih nogu i izračunava se ukupna ocena za *telesnu građu*);
5. Vime (za krave *kombinovanih i tovnih rasa* se ocenama 1-9 ocenjuje pojedinačne osobine: povezanost prednjeg vimena, dužina vimena, povezanost vimena, položaj sisa, dužina i oblik sisa, dok se za krave *mlečnih rasa* ocenama 1-9 ocenjuje pojedinačne osobine: povezanost prednjeg vimena, visina zadnjeg vimena, širina zadnjeg vimena, dubina vimena, jačina centralnog ligamenta, skladnost vimena, položaj i dužina sisa i izračunava

se ukupna ocena za vime).

Ukupne ocene osobina: **9 - odlično;** **8 - vrlo dobro;** **7 - prilično dobro;** **6 - dobro;** **5 – prosečno;** **4 - zadovoljavajuće;** **3 – dovoljno;** **2 - nedovoljno;** **1 – nezadovoljavajuće;**

3) prinosa mleka i sadržaja i prinosa mlečne masti i proteina (za ocenu proizvodnosti mleka, mlečne masti i proteina koriste se podaci iz redovne kontrole mlečnosti u toku cele laktacije);

4) rezultata ispitivanja (koriste se podaci iz direktnog testa i podaci o proizvodnim svojstvima potomaka i srodnika).

Komisija za ocenjivanje kvaliteta goveda na Sajmu vrši ocenu trenutne pripremljenosti i izložbene kondicije izloženih, a već ocenjenih i klasiranih, grla i u skladu sa tim vrši njihovo rangiranje.

Ocenjivanje kvaliteta goveda na Sajmu odvija se u dve faze:

- Prva faza podrazumeva individualno izvođenje grla po kategorijama pred komisiju prema unapred utvrđenom rasporedu kako bi se stekao uvid o opštem izgledu životinje, sagledao i procenio ukupni eksterijer sa pojedinačnim osobinama i njihovom povezanošću, utvrdila pravilnost i mogućnost kretanja grla, pravilnost stavova prednjih i zadnjih ekstremiteta, te ring dresura.
- Druga faza ili uži krug podrazumeva izvođenje iz prvog kruga najbolje ocenjenih grla po kategorijama i rasama radi rangiranja grla i dodeljivanja pojedinačnih nagrada.

Goveda se ocenjuju na otvorenom, ograđenom prostoru – manježu koji treba da ispunjava uslove u pogledu podloge neophodne za nesmetano ocenjivanje (ravan teren sa nisko pokošenom travom, neraskvašen teren bez blata i gliba). Goveda se mogu ocenjivati i u zatvorenom prostoru, na peščanoj podlozi ili podlozi od hoblovine. Zatvoreni prostor mora da ispunjava minimalne tehničke zahteve u pogledu kvaliteta poda, veličine prostora za izlaganje životinja, osvetljenja i ventilacije.

Vlasnik je dužan da obezbedi vodiče grla, kako bi sva grla i kolekcije u okviru jedne kategorije mogle biti istovremeno prikazane i ocenjene.

III – NAGRAĐIVANJE

Komisija za ocenu kvaliteta dodeljuje sledeća vrhunska priznanja za prva tri mesta kolekcijama, po kategorijama i rasama, ako postoji konkurencija (minimalno tri izlagača):

Prvo mesto - **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Drugo mesto - **SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Treće mesto - **PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA**

Za pojedinačna grla za prva tri mesta po kategorijama i rasama, ako postoji konkurencija (minimalno tri izlagača) dodeljuje se:

PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA sa:

- **ZLATNOM MEDALJOM**
- **SREBRNOM MEDALJOM**
- **BRONZANOM MEDALJOM**

VELIKIM ŠAMPIONSKIM PEHAROM Novosadskog sajma nagrađuje se šampionsko grlo u okviru rase.

VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA dodeljuje se samo jedan za vrstu, izlagaču koji ima izloženu kolekciju krava, kolekciju junica i tovne junadi, od kojih je bar

jedna nagrađena. Ukoliko nije ispunjen navedeni uslov, može se dodeliti izlagaču sa najvećim brojem nagrađenih kolekcija.

Pored vrhunskih priznanja Komisija može da dodeli i sledeća priznanja:

1) PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA

- Kolekcijama izvan konkurenčije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača);
- Istaknutim izlagačima za prikazani kvalitet i/ili dugogodišnju tradiciju izlaganja na Novosadskom sajmu;
- Izlagačima koji se ističu po uređenosti izložbenog prostora;
- Vodičima koji se ističu po načinu prikazivanja grla;
- Pojedincima i organizacijama koji su dali značajan doprinos razvoju izložbe živih eksponata.

2) MEDALJE NOVOSADSKOG SAJMA

- **VELIKA ZLATNA MEDALJA**
- **ZLATNA MEDALJA**
- **SREBRNA MEDALJA**
- **BRONZANA MEDALJA**
- Grlima izvan konkurenčije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača).

PRILOG 2: OCENJIVANJE KVALITETA KONJA

I – OPŠTE ODREDBE

Pravo učešća imaju grla koja je Komisija iz člana 5 ovog pravilnika (Komisija za odabir) pozitivno ocenila i odabrala u skladu sa uslovima definisanim ovim pravilnikom i nacionalnim glavnim odgajivačkim programima.

Grla iz uvoza imaju pravo učešća ukoliko ispunjavaju prethodno navedene uslove, ali se ne ocenjuju. Grla koja nisu upisana u glavnu matičnu evidenciju mogu se izlagati ukoliko je to u interesu Sajma, a u svrhu promovisanja rase koja nije obuhvaćena nacionalnim odgajivačkim programima, ali se ne ocenjuju.

II – OBAVEZE VLASNIKA

Konji moraju biti čisti, uredno obrezanih kopita ili potkovani, raščešljane ili upletene grive i repa.

Konji se izvode sa otvorenom oglavinom, na kratkom kajasu ili povodcu.

Vodiči grla treba da budu uredno odeveni prilikom izvođenja grla pred komisiju: Košulja, pantalone, cipele; Narodna nošnja; Jahaće odelo.

ZABRANJENO JE UDARANJE I VIKANJE NA KONJE.

III – OCENJIVANJE

Ocenjivanje kvaliteta konja održava se u dve faze:

- Prva faza ocenjivanja podrazumeva individualno izvođenje konja pred komisiju prema unapred utvrđenom rasporedu.
- Druga faza ili uži krug podrazumeva izvođenje najbolje ocenjenih grla iz prve faze po

kategorijama i rasama radi utvrđivanja poretka i dodeljivanja nagrada.

Konji se ocenjuju na otvorenom, ograđenom prostoru – manježu koji treba da ispunjava uslove u pogledu podloge neophodne za nesmetano ocenjivanje (ravan teren sa niskom pokošenom travom, neraskvašen teren bez blata i gliba). Konji se mogu ocenjivati i u zatvorenom prostoru, na peščanoj podlozi ili podlozi od hoblovine. Zatvoreni prostor mora da ispunjava minimalne tehničke zahteve u pogledu kvaliteta poda, veličine prostora za izlaganje životinja, osvetljenja i ventilacije.

U prvoj fazi ocene na manježu je označena staza (u obliku trougla) po kojoj vodič treba da se kreće zajedno sa konjem.

Svaki član Komisije ocenama od 5 do 10 ocenjuje sledeće osobine:

1. Rasni tip i polni dimorfizam
2. Glava
3. Vrat
4. Telo
5. Noge
6. Kretanje

Ocene: 10 - odlično; 9 - vrlo dobro; 8 - prilično dobro; 7 - dobro; 6 - zadovoljavajuće; 5 - dovoljno

IV – NAGRAĐIVANJE

Komisija za ocenu kvaliteta dodeljuje sledeća vrhunska priznanja za prva tri mesta po kategorijama (mlade kobile, kobile, mladi pastuvi i pastuvi) u okviru rase ako postoji konkurenca (minimalno tri izlagača):

Prvo mesto - **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Drugo mesto - **SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Treće mesto - **PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA**

VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA dodeljuje se samo jedan za najbolje ocenjeno grlo u konkurenciji, nezavisno od starosti i pola.

Pored vrhunskih priznanja komisija može da dodeli i sledeća priznanja:

- **VELIKA ZLATNA MEDALJA**
- **ZLATNA MEDALJA**
- **SREBRNA MEDALJA**
- **BRONZANA MEDALJA**
- **PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA**

Ove nagrade Komisija dodeljuje:

- Grlima izvan konkurencije (u okviru rase ne postoje minimalno tri izlagača);
- Izloženim kolekcijama;
- Istaknutim izlagačima za prikazani kvalitet i/ili dugogodišnju tradiciju izlaganja na Novosadskom sajmu;
- Vodičima koji se ističu po načinu prikazivanja grla.
- Pojedincima i organizacijama koji su dali značajan doprinos razvoju izložbe živih eksponata.

PRILOG 3: OCENJIVANJE KVALITETA KOZA

I – OPŠTE ODREDBE

Pravo učešća imaju grla iz člana 1 ovog Pravilnika koja je Komisija za odabir (član 5 Pravilnika) pozitivno ocenila i odabrala u skladu sa uslovima definisanim ovim Pravilnikom i nacionalnim glavnim odgajivačkim programima, raspoređena u sledeće kategorije:

- jarad
- šilježad - muška i ženska grla
- koze - grla mlađa od tri godine
- jarčevi - grla mlađa od tri godine
- koze - grla starija od tri godine
- jarčevi - grla starija od tri godine

II – OBAVEZE IZLAGAČA

Izлагаči su u obavezi da budu prisutni prilikom ocenjivanja (član 16 Pravilnika). Izлагаči su u obavezi da obezbede dovoljan broj obučenih vodiča za životinje koje se ocenjuju.

Svi poslovi oko održavanja higijene životinja i prostora moraju biti završeni pre početka ocenjivanja. Boksovi i prolazi moraju biti čisti, sva oprema (kofe, alat i slično) mora biti uklonjena iz boksova i prolaza kako bi se omogućio nesmetan rad Komisije.

III – OCENJIVANJE

Koze se ocenjuju u boksovima, raspoređene po kolekcijama.

Jarčevi su smešteni u odvojene boksove. Jarčevi se izvode na povocu u ring za ocenjivanje.

Prilikom ocenjivanja kolekcija posebna pažnja posvećuje se starosnoj ujednačenosti i uniformnosti kolekcije.

Komisija ocenama od 1 do 5 ocenjuje sledeće osobine:

1. Format tela
2. Glava
3. Vrat
4. Trup
5. Noge
6. Izgled testisa kod muških grla
7. Izgled vimena kod koza

Ocene: 5 - odlično; 4 - vrlo dobro; 3 - dobro; 2 - zadovoljavajuće; 1 - nedovoljno

IV – NAGRADIVANJE

Komisija za ocenu kvaliteta dodeljuje sledeća vrhunska priznanja **za prva tri mesta kolekcijama**, po kategorijama i rasama, ako postoji konkurenca (minimalno tri izлагаča):

Prvo mesto - **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Drugo mesto - **SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Treće mesto - **PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA**

Za pojedinačna grla za prva tri mesta po kategorijama i rasama, ako postoji konkurenca

(minimalno tri izlagača) dodeljuje se:

- PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA** sa:
- **ZLATNOM MEDALJOM**
  - **SREBRNOM MEDALJOM**
  - **BRONZANOM MEDALJOM**

VELIKIM ŠAMPIONSKIM PEHAROM Novosadskog sajma nagrađuje se šampionsko grlo u okviru rase.

VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA dodeljuje se samo jedan za vrstu izlagaču koji ima izloženu najmanje jednu kolekciju u svakoj predviđenoj kategoriji, od kojih je bar jedna nagrađena. Ukoliko nije ispunjen navedeni uslov, može se dodeliti izlagaču sa najvećim brojem nagrađenih kolekcija.

Pored vrhunskih priznanja Komisija može da dodeli i sledeća priznanja:

1) PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA

- Kolekcijama izvan konkurenčije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača);
- Izlagačima za očuvanje autohtonih rasa koza
- Izlagačima za unapređenje genetskih resursa
- Istaknutim izlagačima za prikazani kvalitet i/ili dugogodišnju tradiciju izlaganja na Novosadskom sajmu;
- Izlagačima koji se ističu po uređenosti izložbenog prostora i načinu prikazivanja grla;
- Pojedincima i organizacijama koji su dali značajan doprinos razvoju izložbe živih eksponata.

2) MEDALJE NOVOSADSKOG SAJMA

- **VELIKA ZLATNA MEDALJA**
- **ZLATNA MEDALJA**
- **SREBRNA MEDALJA**
- **BRONZANA MEDALJA**
  - Grlima izvan konkurenčije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača).

PRILOG 4: OCENJIVANJE KVALITETA OVACA

I – OPŠTE ODREDBE

Pravo učešća imaju grla iz člana 1 ovog Pravilnika koja je Komisija za odabir (član 5 Pravilnika) pozitivno ocenila i odabrala u skladu sa uslovima definisanim ovim Pravilnikom i nacionalnim glavnim odgajivačkim programima, raspoređena u sledeće kategorije:

- jagnjad
- šilježad - muška i ženska grla
- ovce - grla mlađa od tri godine
- ovnovi - grla mlađa od tri godine
- ovce - grla starija od tri godine
- ovnovi - grla starija od tri godine

II – OBAVEZE IZLAGAČA

Izlagaci su u obavezi da budu prisutni prilikom ocenjivanja (član 16 Pravilnika). Izlagaci su u obavezi da obezbede dovoljan broj obučenih vodiča za životinje koje se ocenjuju. Svi poslovi oko održavanja higijene životinja i prostora moraju biti završeni pre početka ocenjivanja. Boksovi i prolazi moraju biti čisti, sva oprema (kofe, alat i slično) mora biti uklonjena iz boksova i prolaza kako bi se omogućio nesmetan rad Komisije.

III – OCENJIVANJE

Ovce se ocenjuju u posebnom boksu (ringu) koji obezbeđuje organizator ocenjivanja, raspoređene po kolekcijama. Ovaj boks mora biti površine cc 20 m², adekvatne podloge (pesak ili hoblovina) po kojoj životinje mogu slobodno da se kreću kako bi se mogli videti stavovi nogu i format eksponata. Ovnovi su smešteni u odvojene boksove. Ovnovi se izvode na povocu u ring za ocenjivanje. Prilikom ocenjivanja kolekcija posebna pažnja posvećuje se starosnoj ujednačenosti i uniformnosti kolekcije.

Eksponati predviđeni za ocenjivanje NE SMEJU biti ošišani.

Komisija ocenama od 1 do 5 ocenjuje sledeće osobine:

1. Format tela
2. Glava
3. Vrat
4. Trup
5. Noge
6. Izgled testisa kod muških grla
7. Izgled vimena kod mlečnih rasa ovaca

Ocene: 5 - odlično; 4 - vrlo dobro; 3 - dobro; 2 - zadovoljavajuće; 1 - nedovoljno

IV – NAGRADIVANJE

Komisija za ocenu kvaliteta dodeljuje sledeća vrhunska priznanja za prva tri mesta kolekcijama, po kategorijama i rasama, ako postoji konkurenca (minimalno tri izlagača):

Prvo mesto - **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Drugo mesto - **SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR**

Treće mesto - **PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA**

Za pojedinačna grla za prva tri mesta po kategorijama i rasama, ako postoji konkurenca (minimalno tri izlagača) dodeljuje se:

PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA sa:

- **ZLATNOM MEDALJOM**
- **SREBRNOM MEDALJOM**
- **BRONZANOM MEDALJOM**

VELIKIM ŠAMPIONSKIM PEHAROM Novosadskog sajma nagrađuje se šampionsko grlo u okviru rase.

VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA dodeljuje se samo jedan za vrstu, izlagaču koji ima izloženu najmanje jednu kolekciju u svakoj predviđenoj kategoriji, od kojih je bar jedna nagrađena. Ukoliko nije ispunjen navedeni uslov, može se dodeliti izlagaču sa najvećim brojem nagrađenih kolekcija.

Pored vrhunskih priznanja Komisija može da dodeli i sledeća priznanja:

1) PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA

- Kolekcijama izvan konkurenije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača);
- Izlagačima za očuvanje autohtonih rasa ovaca
- Izlagačima za unapređenje genetskih resursa
- Istaknutim izlagačima za prikazani kvalitet i/ili dugogodišnju tradiciju izlaganja na Novosadskom sajmu;
- Izlagačima koji se ističu po uređenosti izložbenog prostora i načinu prikazivanja grla;
- Pojedincima i organizacijama koji su dali značajan doprinos razvoju izložbe živih eksponata.

2) MEDALJE NOVOSADSKOG SAJMA

- **VELIKA ZLATNA MEDALJA**
- **ZLATNA MEDALJA**
- **SREBRNA MEDALJA**
- **BRONZANA MEDALJA**
  - Grlima izvan konkurenije (u okviru rase i kategorije ne postoje minimalno tri izlagača).

PRILOG 5: OCENJIVANJE KVALITETA ŽIVINE

Pravo na ocenjivanje ima kvalitetna priplodna živila koja je upisana u glavnu matičnu evidenciju, a ocenjuje se prema kriterijumima definisanim u glavnim odgajivačkim programima, odnosno prema standardima rase za koju se vrši ocenjivanje.

Komisija Organizatoru predlaže dodelu nagrada i to:

- **VELIKA ZLATNA MEDALJA**
- **ZLATNA MEDALJA**
- **SREBRNA MEDALJA**
- **BRONZANA MEDALJA**
- **PLAKETA NOVOSADSKOG SAJMA**

VRHUNSKA PRIZNANJA su:

- **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR SA TITULOM APSOLUTNOG ŠAMPIONA**
- **VELIKI ŠAMPIONSKI PEHAR**
- **SREBRNI ŠAMPIONSKI PEHAR**
- **PEHAR NOVOSADSKOG SAJMA.**

PRILOG 7: NEKONVENCIONALNA STOČARSKA PROIZVODNJA

Vrste definisane u grupi nekonvencionalna proizvodnja se ne ocenjuju.
Komisija zapisnički konstataje vrstu i broj životinja koje su izložene.